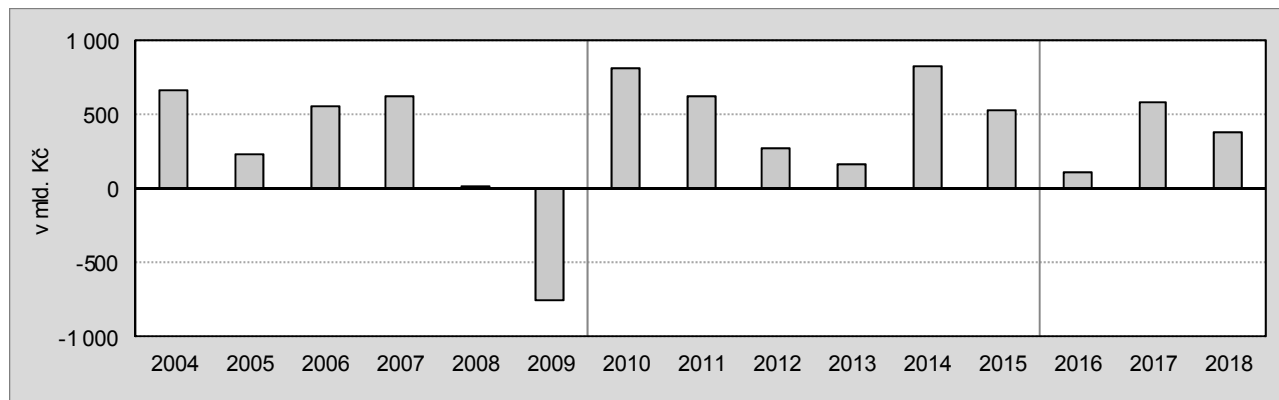

Zahraníční obchod České republiky se zbožím¹ v roce 2018

1. Vývoj zahraničního obchodu

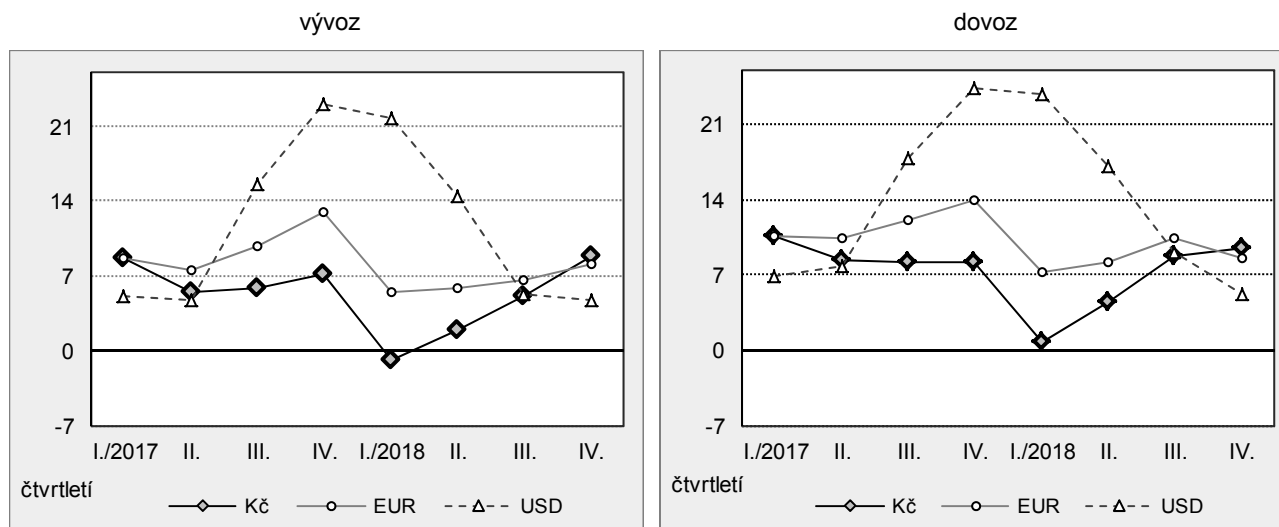
Zahraníční obchod České republiky se zbožím pokračoval v roce 2018 v růstu. **Obrat zahraničního obchodu** se meziročně zvýšil o 4,7 %, přičemž absolutní přírůstek 381,0 mld. Kč byl ve srovnání s loňským rokem o 196,3 mld. Kč nižší. Součet vývozu a dovozu v hodnotě 8 427,0 mld. Kč se stal nejvyšším od vzniku České republiky.

Graf 1 - Meziroční změny obratu zahraničního obchodu

Celková hodnota **zboží vyvezeného** z České republiky v roce 2018 se rovnala 4 403,8 mld. Kč. V porovnání s rokem 2017 vývoz vzrostl o 3,8 %, tj. o 159,3 mld. Kč. Tento relativní i absolutní meziroční přírůstek byl ale nižší než v minulém roce, kdy se vývoz navýšil o 6,8 % (o 270,5 mld. Kč).

Graf 2 - Meziroční změny vývozu a dovozu v %

Vývoz i dovoz vyjádřený v eurech zaznamenal v roce 2018 meziroční navýšení o 6,5 % a 8,6 %. Rychleji rostl vývoz a dovoz vyjádřený v amerických dolarech² (o 11,3 % a o 13,3 %).

Dovoz zboží v roce 2018 byl stejně jako vývoz nejvyšší od vzniku samostatné České republiky. Celková hodnota dovozu 4 023,2 mld. Kč byla sice v porovnání s hodnotou vývozu ve stejném roce nižší, nicméně meziročně dovoz rostl rychleji než vývoz. V absolutním vyjádření se dovoz meziročně navýšil o 221,7 mld. Kč a relativně o 5,8 %.

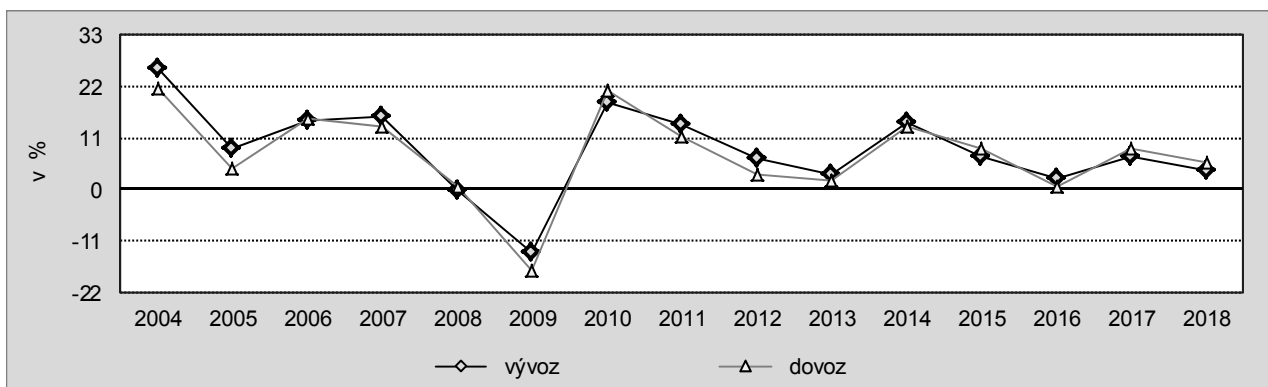
¹ Publikace „Zahraníční obchod České republiky se zbožím v roce 2018“ obsahuje data zahraničního obchodu v **přeshraničním pojetí**, které vypoovídá výhradně o fyzickém pohybu zboží přes hranice bez ohledu na to, zda dochází k obchodu mezi českými a zahraničními subjekty. Tyto údaje jsou mezinárodně srovnatelné a mohou sloužit jako indikátor vývoje hodnoty obchodu.

Od roku 2016 byla aktualizována metodika zahraničního obchodu pro zachycení dovozu zemního plynu. V datech není zohledněn dopad v letech 2014 (v odhadované hodnotě 4,4 mld. Kč) a 2015 (v odhadované hodnotě 16,2 mld. Kč).

Údaje za rok 2017 a 2018 jsou definitivní.

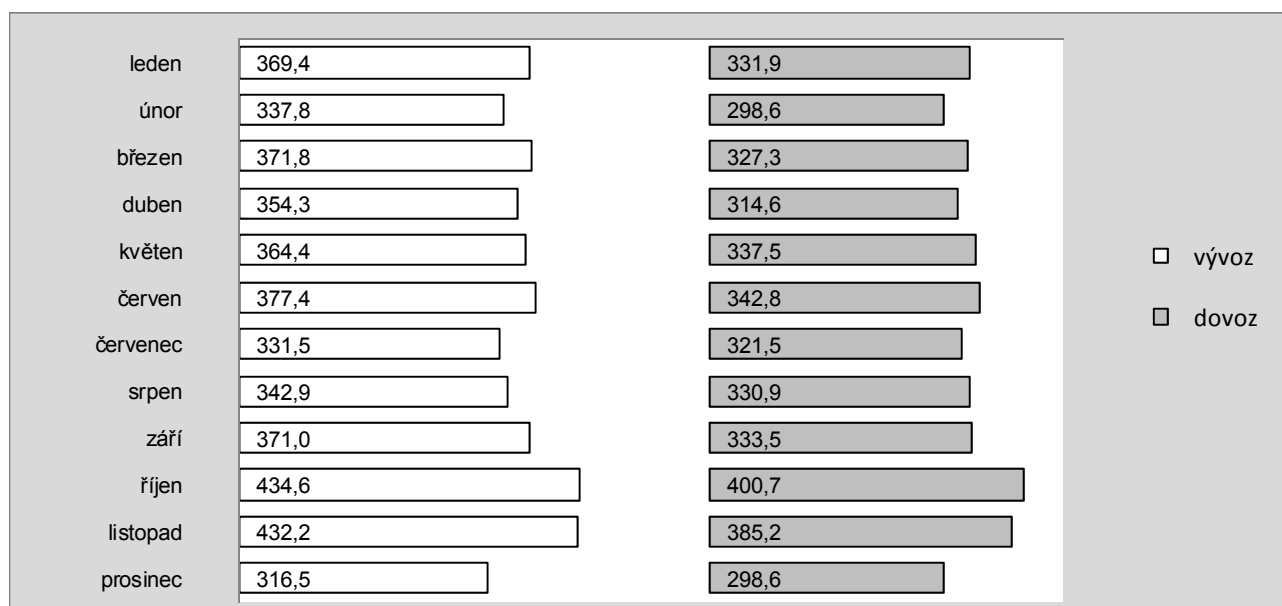
² V lednu až prosinci 2018 proti lednu až prosinci 2017 posílila Kč vůči euru o 2,7 % a vůči USD o 7,6 %. Výrazné posílení koruny vůči americkému dolaru se projevilo zejména v první polovině roku 2018.

Graf 3 - Meziroční změny vývozu a dovozu v %

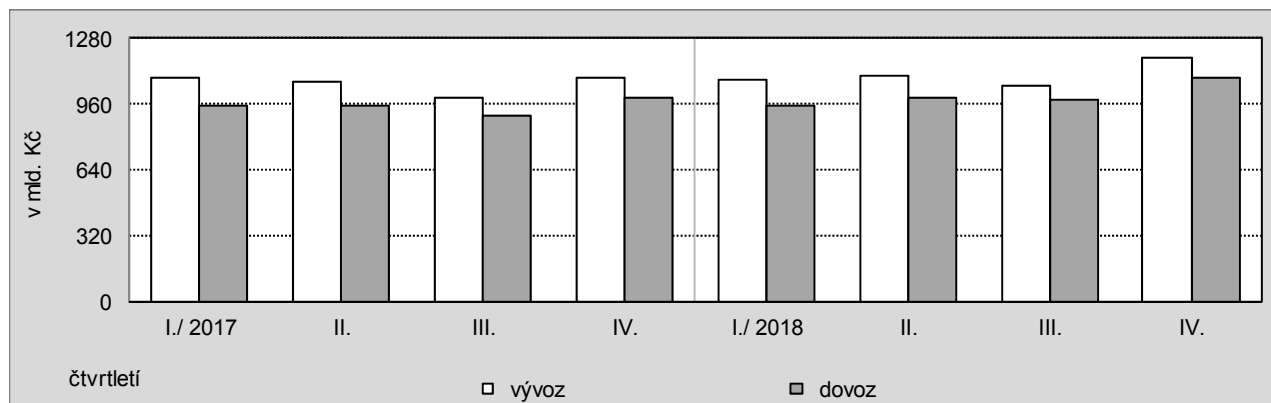
Z krátkodobějšího pohledu na vývoj zahraničního obchodu **v jednotlivých měsících** roku 2018 vyplývá, že nejvíce se shodně vyváželo a dováželo zboží v říjnu (434,6 mld. Kč a 400,7 mld. Kč). Naopak nejnižší měsíční vývoz byl zaznamenán v prosinci (316,5 mld. Kč). Na straně dovozu mezi hodnotově nejnižší měsíc patřil únor (298,603 mld. Kč) a téměř shodný prosinec (298,648 mld. Kč).

Graf 4 - Zahraniční obchod v jednotlivých měsících roku 2018 (v mld. Kč)

Celoroční vývoj vývozu a dovozu byl ovlivněn rozdílnou dynamikou **v jednotlivých čtvrtletích** roku 2018. Téměř všechna období zaznamenala meziroční růst, pouze v prvním čtvrtletí 2018 vývoz meziročně klesl o 0,9 %. Nejvyšší meziroční přírůstky byly shodně dosaženy v závěru roku, tj. ve čtvrtém čtvrtletí.

Graf 5 - Zahraniční obchod České republiky v jednotlivých čtvrtletích

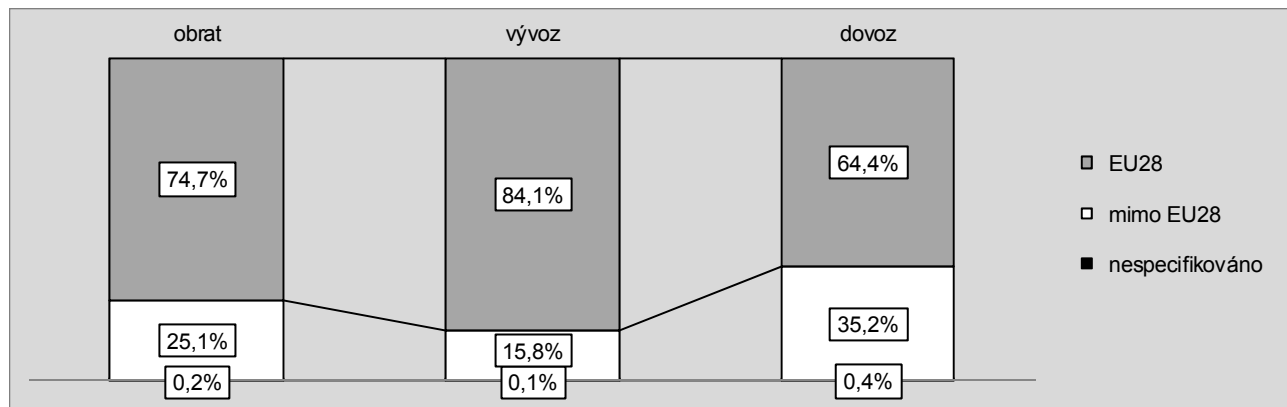

2. Teritoriální struktura

2.1. Zahraniční obchod České republiky se státy EU³ a mimo EU

Podíl zahraničního obchodu se státy EU na celkovém obrátu zahraničního obchodu České republiky v roce 2018 dosáhl 74,7 % (6 295,2 mld. Kč) proti podílu předchozího roku 75,4 % (6 063,0 mld. Kč), přičemž na obchod se státy mimo EU připadlo 25,1 %⁴ (2 111,3 mld. Kč) ve srovnání s 24,3 % (1 958,2 mld. Kč) v roce 2017.

Graf 6 - Teritoriální struktura zahraničního obchodu v roce 2018 (podíly v %)

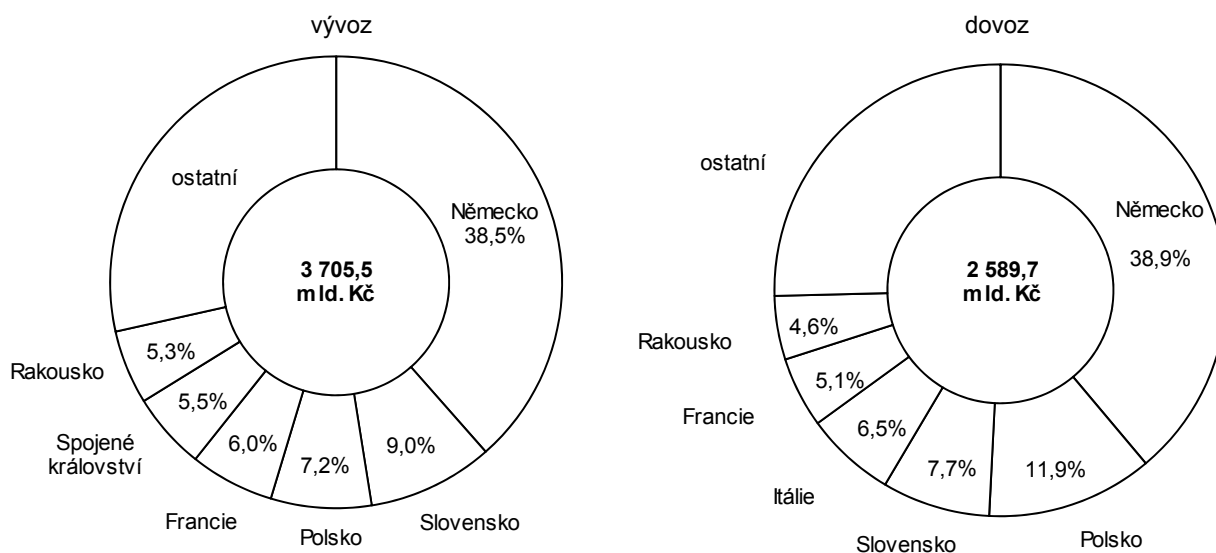

Vývoz zboží do států EU v roce 2018 vzrostl o 4,1 % na 3 705,5 mld. Kč. Absolutní přírůstek 146,3 mld. Kč kladně ovlivnilo navýšení obchodu především s Německem (o 42,5 mld. Kč), Španělskem (o 16,2 mld. Kč), Nizozemskem (o 15,1 mld. Kč), Irskem (o 12,7 mld. Kč), Polskem (o 12,4 mld. Kč) a Švédskem (o 9,8 mld. Kč). Významnou změnou bylo meziroční navýšení hodnoty vyvezeného zboží na Slovensko (o 9,2 mld. Kč) po předchozích dva roky trvajících poklesech.

Negativně se projevil pokles vývozu zboží z České republiky do Spojeného království o 7,0 mld. Kč (v roce 2017 nárůst o 2,6 mld. Kč).

Meziroční růst **vývozu** České republiky **do mimounijních států** o 5,3 % v roce 2017 v následujícím roce lehce poklesl o 3,4 p.b. Mezi státy, které v roce 2018 zaznamenaly nejvýraznější meziroční absolutní nárůst, patřila Ruská federace (o 7,4 mld. Kč), Ukrajina (o 5,1 mld. Kč) a Spojené státy (o 3,2 mld. Kč). Naopak nastal pokles vývozu do Turecka (o 5,5 mld. Kč), Spojených arabských emirátů (o 3,5 mld. Kč) a do Saúdské Arábie (o 3,1 mld. Kč).

Graf 7 - Zahraniční obchod se státy EU v roce 2018 (podíly v %)

³ **Státy EU** - státy Evropské unie (28 členských států): Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko.

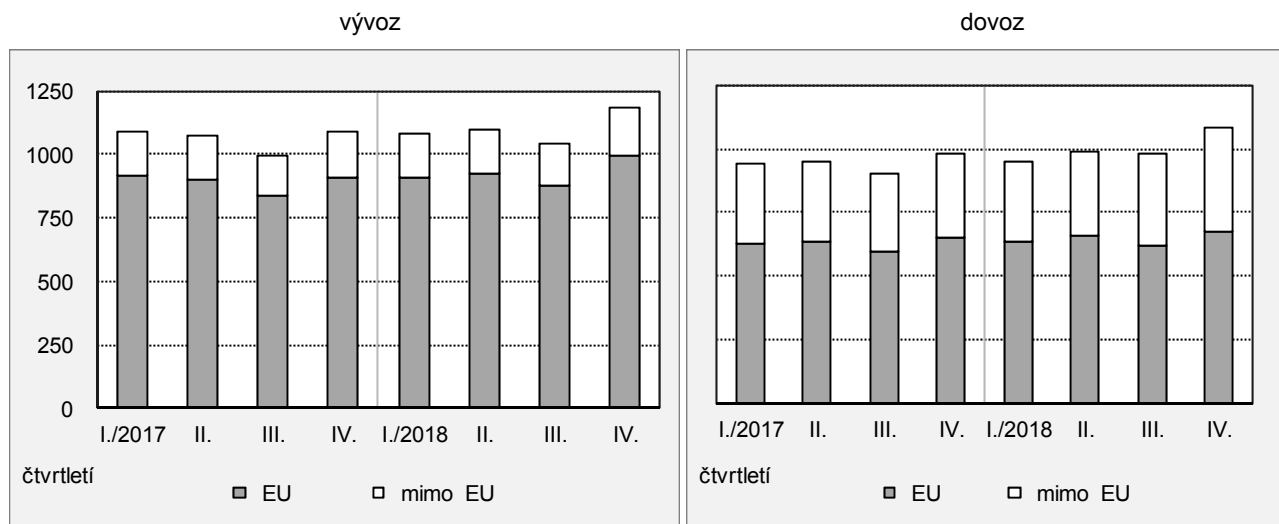
⁴ Podíl **nespecifikovaných států** v roce 2018 na celkovém obrátu zahraničního obchodu tvořil 0,2 %. Kód země nespecifikováno používá zpravodajská jednotka v případech, kdy nemá žádné informace o původu zboží.

Dovoz zboží ze států EU meziročně vzrostl o 3,4 % (85,9 mld. Kč) a v roce 2018 se rovnal hodnotě 2 589,7 mld. Kč.

V tomto roce rostl dovoz zboží do České republiky ze všech států Evropské unie s výjimkou Irska (nárůst v roce 2017 o 10,3 mld. Kč byl vystřídán poklesem o 9,1 mld. Kč v roce 2018), Lotyšska (nepatrný meziroční pokles o 0,4 mld. Kč), Rakouska (přechod z růstu o 18,3 mld. Kč do poklesu o 1,6 mld. Kč) a Spojeného království (přechod z růstu o 5,7 mld. Kč do poklesu o 15,8 mld. Kč).

Na navýšení celkové roční hodnoty **dovozu ze států Evropské unie** kladně působil především růst dovozu z Německa⁵ (o 25,6 mld. Kč), Slovenska (o 16,5 mld. Kč), Polska (o 14,6 mld. Kč) a Francie (o 11,6 mld. Kč).

Graf 8 - Zahraniční obchod se státy EU a se státy mimo EU (v mld. Kč)

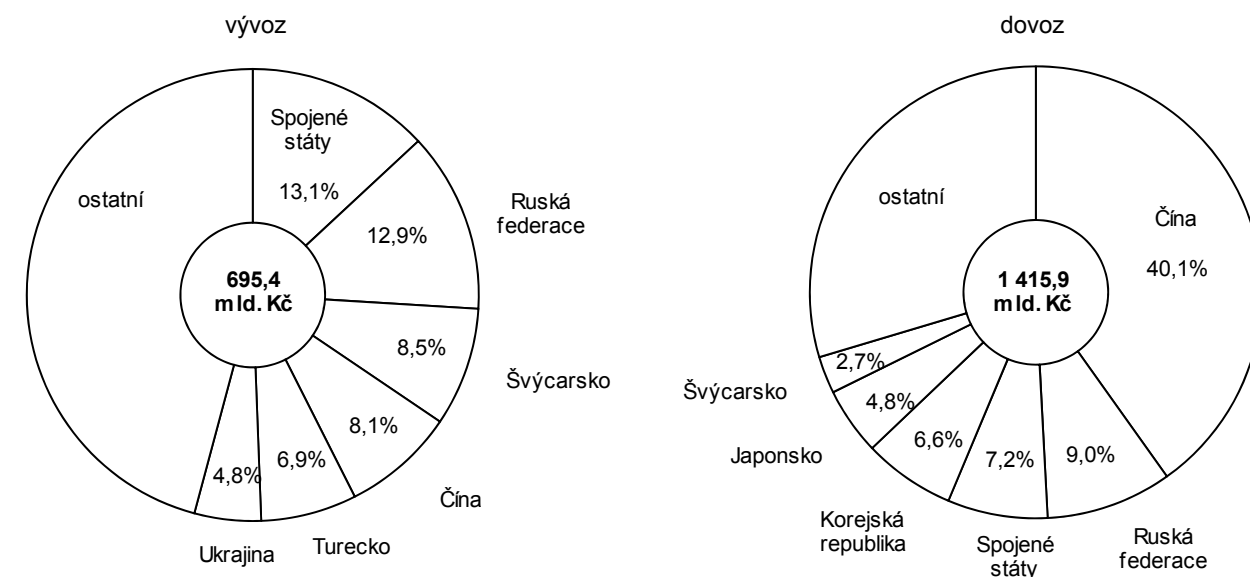

Dovoz ze států mimo EU rostl rychleji než dovoz ze států EU a to o 11,0 % (140,3 mld. Kč) na 1 415,9 mld. Kč.

Ze států mimo EU stojí za zaznamenání meziroční změna dovozu z Korejské republiky (pokles o 5,7 v roce 2018 proti nárůstu o 13,1 mld. Kč v roce 2017) a výrazné snížení nárůstu dovozu u Ázerbájdžánu (o 3,0 mld. Kč v roce 2018 proti 12,1 mld. Kč v roce 2017).

Nejvyšší meziroční absolutní nárůsty dovozu zboží do České republiky z mimounijních států vykázala Čína (o 92,9 mld. Kč v roce 2018 proti 43,7 mld. Kč v roce 2017), Ruská federace (o 11,5 mld. Kč), Spojené státy (o 8,2 mld. Kč) a Malajsie (o 5,2 mld. Kč).

Graf 9 - Zahraniční obchod se státy mimo EU v roce 2018 (podíly v %)

⁵ Dovoz zboží z Německa dosáhl v roce 2018 hodnoty 1 007,1 mld. Kč (v roce 2017: 981,5 mld. Kč, v roce 2016: 924,1 mld. Kč).

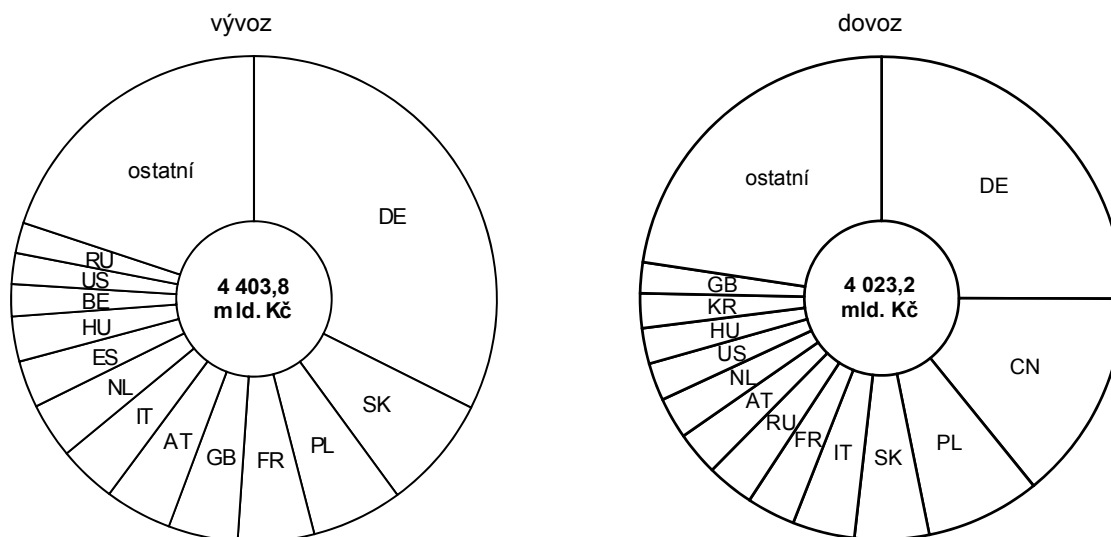
2.2. Zahraniční obchod České republiky s jednotlivými státy

V roce 2018 směřovalo téměř 80 % vývozu z České republiky do třinácti států, z čehož bylo jedenáct států unijních a dva státy ležící mimo hranici Evropské unie (Spojené státy a Ruská federace).

Stejně jako v předchozích letech bylo v nejvyšší hodnotě (1 426,4 mld. Kč) vyvezeno zboží do Německa. Žádný z dalších dvanácti států nedosahoval již tak vysoký podíl na celkovém vývozu jako uvedené Německo (32,4 %) a jejich zastoupení se pohybovalo v rozmezí od 2,0 % u třinácté Ruské federace po 7,6 % u druhého Slovenska.

Nejvýraznější meziroční relativní růst zaznamenal vývoz České republiky do Španělska (o 13,3 %), Nizozemska (o 10,2 %) a do Ruské federace (o 9,0 %). Kromě obchodu se Spojeným královstvím, Itálií a Belgií se vývoz v porovnání s rokem 2017 navýšil u všech ostatních deseti států.

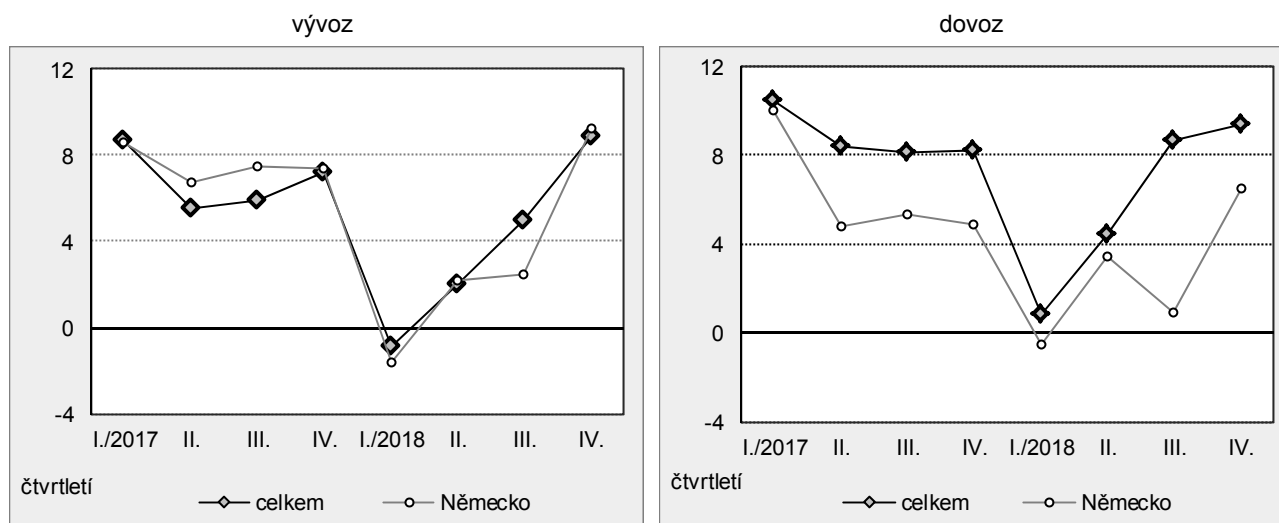
Graf 10 - Zahraniční obchod s jednotlivými státy v roce 2018 ⁶

Více než tři čtvrtiny dovozu do České republiky byly v roce 2018 též realizovány z třinácti států. Nejsilnější pozici na celkovém dovozu zaznamenalo Německo (čtvrtinový podíl). Postavení zbývajících dvanácti států na celkovém dovozu se pohybovalo od 2,1 % u Spojeného království do 14,1 % u Číny.

Mezi třinácti hlavními dovozními partnery bylo devět států EU a čtyři státy mimo EU, z nichž Čína a Rusko rozsahem dovozu zaujaly druhé a sedmé místo. Dovoz zboží z většiny těchto států provázal meziroční růst s výjimkou Rakouska a Korejské republiky, u kterých se snížila hodnota meziročně o 1,6 mld. Kč a 5,7 mld. Kč.

Graf 11 - Meziroční změny obchodu s Německem v % v jednotlivých čtvrtletích roku 2017 a 2018

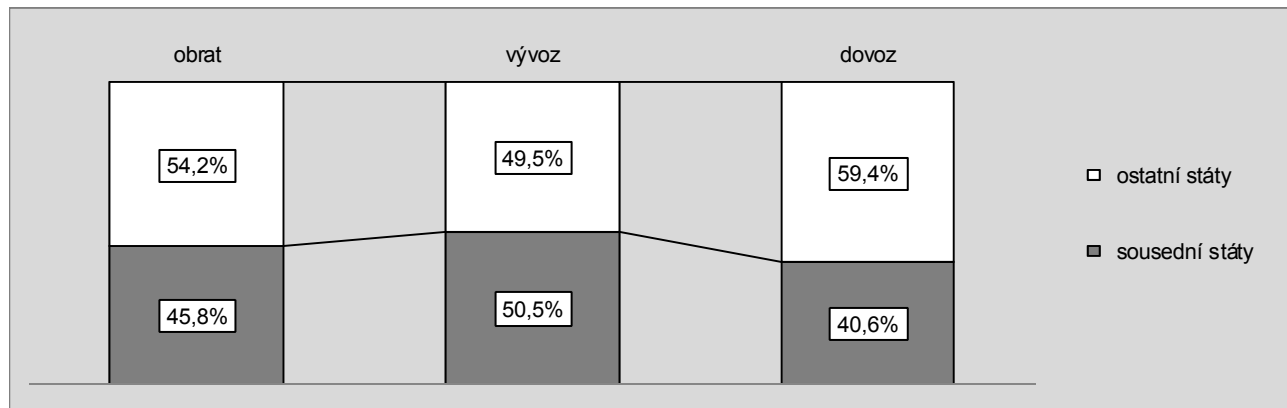
⁶ Belgie (BE), Čína (CN), Francie (FR), Itálie (IT), Korejská republika (KR), Maďarsko (HU), Německo (DE), Nizozemsko (NL), Polsko (PL), Rakousko (AT), Ruská federace (RU), Slovensko (SK), Spojené království (GB), Spojené státy (US), Španělsko (ES).

2.3. Zahraniční obchod se sousedními státy

Rozhodující část zahraničního obchodu České republiky připadá na čtyři sousední státy - Německo, Polsko, Rakousko a Slovensko. Uvedené státy významně ovlivňují dynamiku celkového vývozu a dovozu.

V roce 2018 činil podíl zahraničního obchodu se sousedními státy na celkovém obratu zahraničního obchodu České republiky 45,8 % (z toho na celkovém vývozu 50,5 % a na celkovém dovozu 40,6 %).

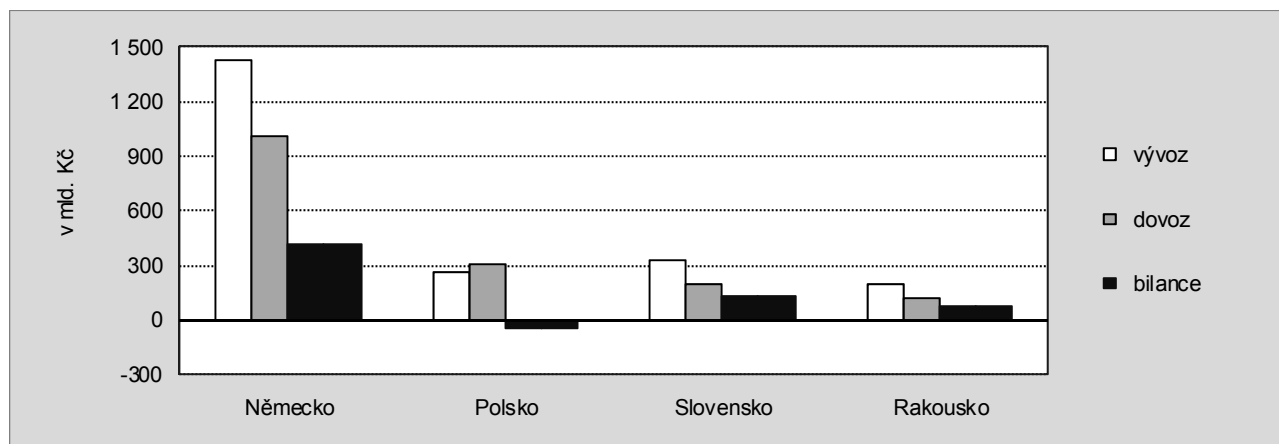
Graf 12 - Zahraniční obchod se sousedními státy ČR v roce 2018 (podíly v %)

Hlavním obchodním **partnerem** České republiky ze sousedních států je **Německo**, které je pochopitelně současně i nejdůležitějším zahraničněobchodním partnerem České republiky. Na celkovém obratu zahraničního obchodu v roce 2018 se podílelo 28,9 %, zatímco na celkovém obratu zahraničního obchodu se sousedními státy 63,1 %.

Do Německa směřuje 32,4 % celkového exportu České republiky. Opačným směrem je to čtvrtina z celkového českého dovozu. Podíl Německa na vývozu do sousedních států ČR se rovnal 64,2 % a na dovozu ze sousedních států ČR 61,6 %.

Graf 13 - Zahraniční obchod ČR se sousedními státy v roce 2018

Druhým největším zahraničněobchodním **partnerem** České republiky ze sousedních států je **Polsko**, které mělo i třetí největší podíl (6,8 %) na celkovém zahraničním obchodu ČR v roce 2018. Hodnota **obratu** zahraničního obchodu Česka s Polskem byla však v porovnání s hodnotou obratu zahraničního obchodu s Německem výrazně nižší (zhruba na úrovni jedné čtvrtiny). Polsko je jedinou sousední zemí, kam méně vyvážíme, než dovážíme. Téměř 10 procent polského dovozu tvoří potraviny.

V roce 2018 bylo **Slovensko** čtvrtým⁷ největším obchodním partnerem České republiky (po Německu, Číně a Polsku), druhým největším exportním trhem a čtvrtým největším dovozním trhem. V roce 2018 obrat s tímto státem dosáhl hodnoty 533,1 mlrd. Kč a meziročně vzrostl o 5,1 %, z toho dovoz o 9,0 % a hodnotově významnější vývoz o 2,8 %.

Nejnižší zastoupení na zahraničním obchodu České republiky se sousedními státy mělo **Rakousko**, které se s podílem 3,7 % na celkovém obratu zahraničního obchodu ČR umístilo na sedmém místě.

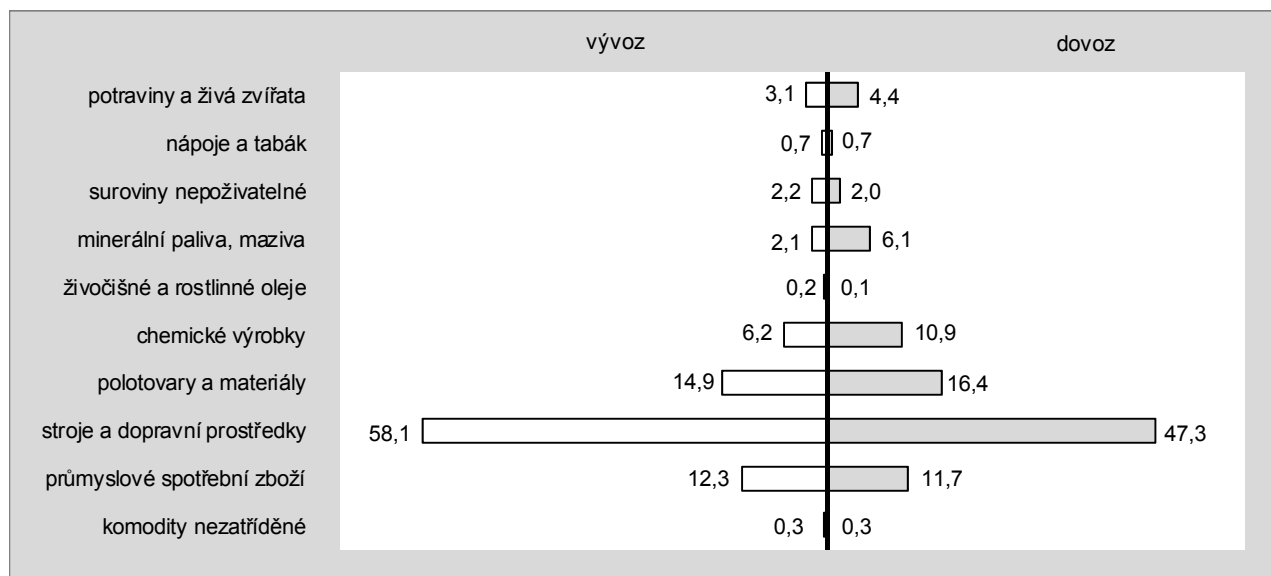
⁷ Prvních deset států podle obratu zahraničního obchodu ČR v roce 2018: Německo, Čína, Polsko, Slovensko, Francie, Itálie, Rakousko, Spojené království, Nizozemsko a Maďarsko.

3. Zbožová struktura

3.1. Vývoz a dovoz podle tříd SITC

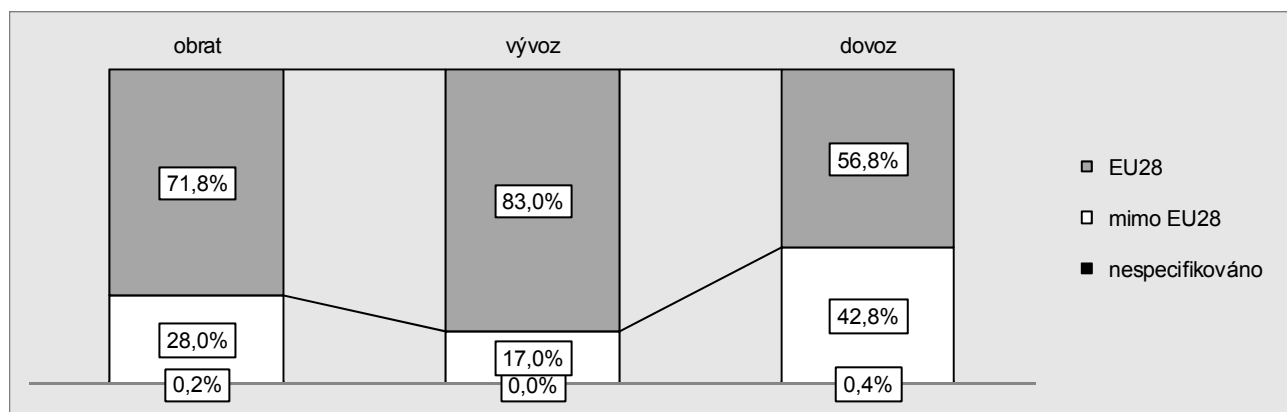
Zbožová struktura zahraničního obchodu v roce 2018 byla provázena meziročním růstem **vývozu i dovozu** většiny agregovaných tříd zboží podle Standardní mezinárodní klasifikace zboží⁸.

Graf 14 - Zbožová struktura zahraničního obchodu podle deseti tříd SITC v roce 2018 (podíly v %)

Největší absolutní meziroční navýšení nastalo u **vývozu strojů a dopravních prostředků** (o 141,0 mld. Kč). Velká část tohoto přírůstku (128,2 mld. Kč) patřila vývozu zboží do států Evropské unie, jmenovitě hlavně do Německa, Španělska, Irsku, Polska a Nizozemska. V roce 2018 se z České republiky odeslala hlavně motorová vozidla k dopravě osob, díly a příslušenství motorových vozidel, zařízení k automatizovanému zpracování dat, telefonní přístroje, klimatizační zařízení a čerpadla paliv.

Graf 15 - Teritoriální struktura obchodu se stroji a dopravními prostředky v roce 2018 (podíly v %)

Druhý nejvyšší růst vývozu (o 21,4 mld. Kč) zaznamenaly **polotovary a materiály**, z nichž 85,8 % směřovalo do států EU, nejvíce pak do Německa, Slovenska, Polska, Itálie a Rakouska. Vyvážely se především výrobky ze železa nebo oceli, konstrukce a části konstrukcí ze železa nebo oceli, pneumatiky pro osobní vozy a zámečnické výrobky.

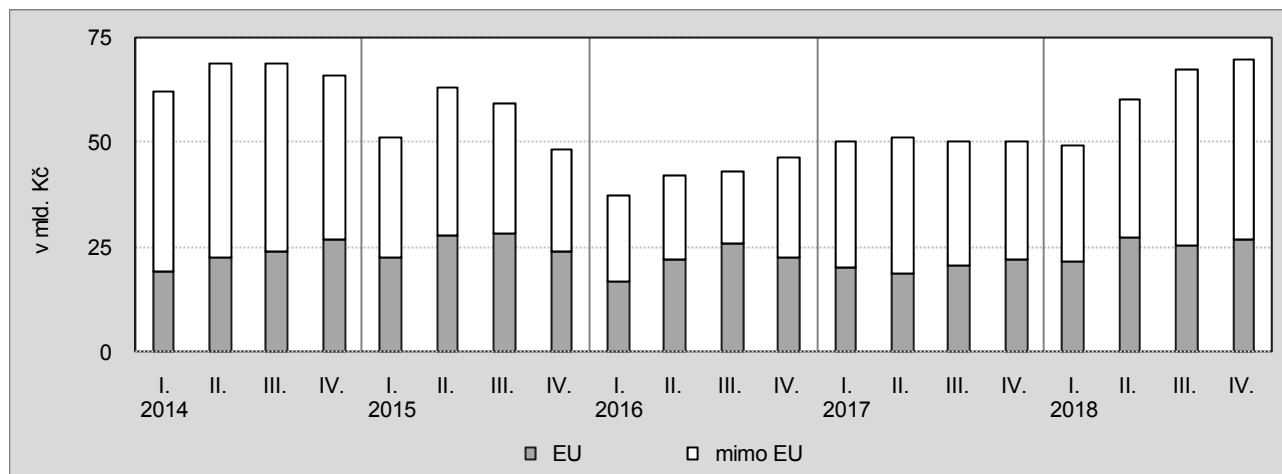
V porovnání s předchozím rokem se snížil vývoz **průmyslového zboží** (o 22,0 mld. Kč), přičemž v předchozích osmi letech vývoz této komoditní skupiny nepřetržitě rostl. Snížil se meziročně vývoz hlavně do Německa, Spojeného království, Belgie a Francie.

⁸ Standardní mezinárodní klasifikace zboží (SITC) je mezinárodní klasifikace zboží vypracovaná Statistickým úřadem Organizace spojených národů. Poslední 4. revize byla vydána v roce 2006. Cílem je uspořádání zboží v rámci mezinárodního obchodu. Současná verze SITC se skládá z 10 tříd, 67 oddílů, 262 skupin, 1 023 podskupin a 2 970 položek.

Všech deset tříd podle SITC je vyjmenováno v grafu 14.

Nejvyšší meziroční navýšení českého **dovozu** bylo patrné u **strojů a dopravních prostředků** (o 146,3 mld. Kč), které bylo ovlivněno především nárůstem dovozu ze států mimo EU (o 105,3 mld. Kč), zejména z Číny, Spojených států a Malajsie. V roce 2018 bylo do Česka dovezeno uvedené zboží v hodnotě 1 901,8 mld. Kč, z čehož největší část tvořily díly a příslušenství motorových vozidel, telefonní přístroje, motorová vozidla k dopravě osob a elektronické integrované obvody. Dováželo se hlavně z Německa, již zmíněné Číny, Polska, Slovenska a Korejské republiky.

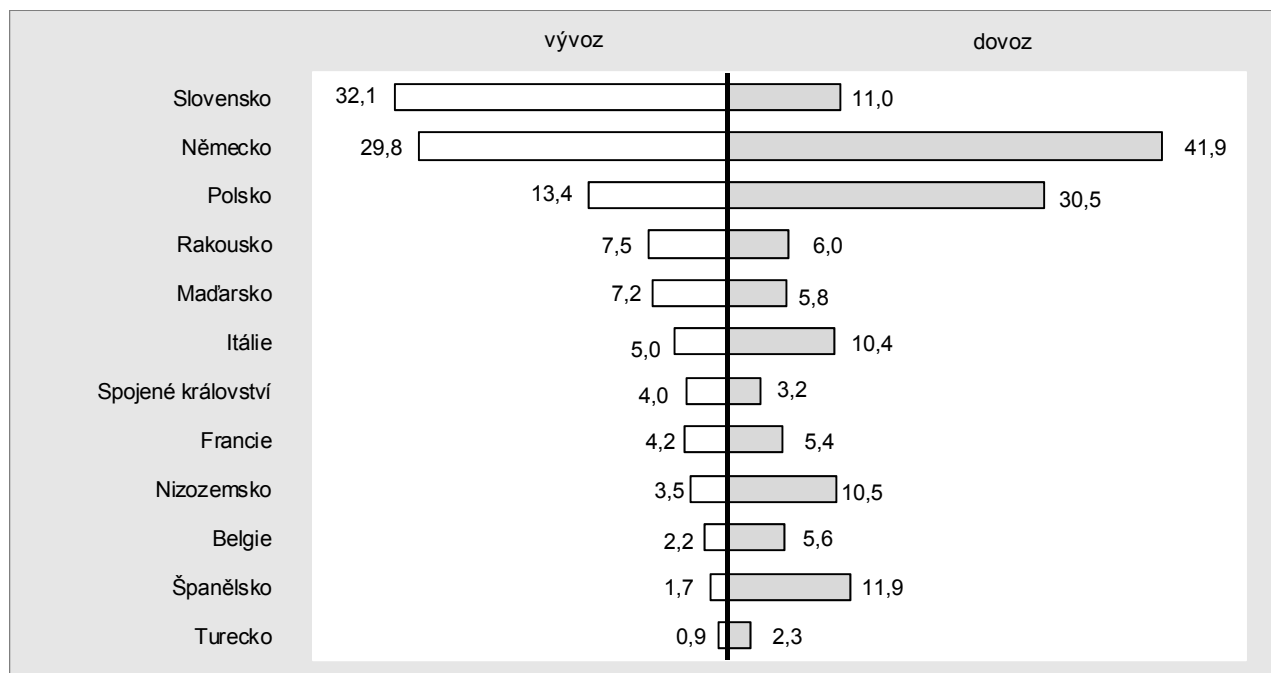
Graf 16 - Dovoz minerálních paliv ze států EU a mimo EU

Druhý největší absolutní meziroční přírůstek dovozu zaznamenala **minerální paliva**⁹. Dovoz této komodity dosáhl hodnoty 247,0 mld. Kč, přičemž relativně se navýšil o 19,0 % a absolutně o 39,5 mld. Kč. V porovnání s rokem 2017 vzrostl především dovoz ropy, ropných výrobků a příbuzných materiálů (o 27,7 mld. Kč). Elektrického proudu se dovezlo v roce 2018 o 7,6 mld. Kč více.

V porovnání s předchozím rokem se během roku 2018 dovezlo do Česka o 23,4 mld. Kč více **chemikálií a příbuzných materiálů**, přičemž více než 80 % obchodu bylo realizováno se státy EU. Meziroční přírůstky dovozu byly také například u **polotovaru a materiálů** (o 19,5 mld. Kč) a u nápojů a tabáku (o 1,6 mld. Kč). **Klesl dovoz** průmyslového spotřebního zboží (o 6,4 mld. Kč), živočišných a rostlinných olejů (o 2,1 mld. Kč) a potravin a živých zvířat.

Graf 17 - Potraviny a živá zvířata v obchodě s vybranými státy v roce 2018 (v mld. Kč)

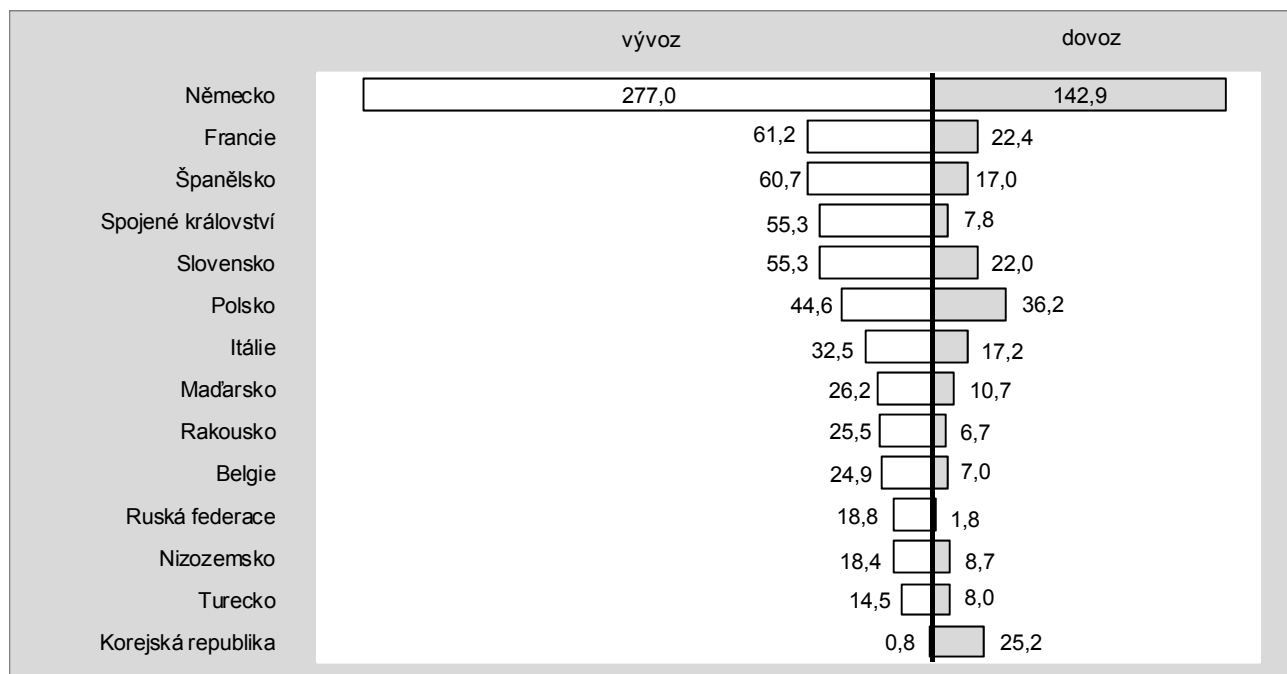
⁹ Třída 3 (minerální paliva, maziva a příbuzné materiály) podle SITC se skládá ze 4 oddílů (32 - uhlí, koks a brikety, 33 - ropa, ropné výrobky a příbuzné materiály, 34 - topný plyn, zemní i průmyslově vyráběný a 35 - elektrický proud).

3.2. Zahraniční obchod se silničními vozidly

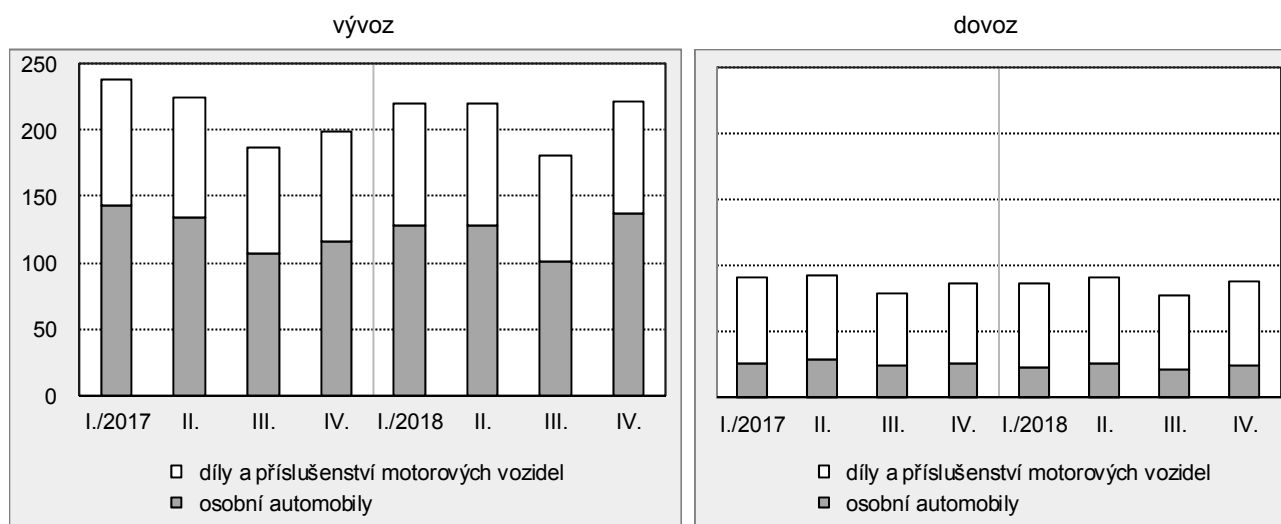
Hlavní položkou vývozu České republiky v roce 2018 byla i nadále **silniční vozidla** (SITC 78)¹⁰, z nich pak **osobní automobily** (SITC 781) a **díly a příslušenství motorových vozidel** (SITC 784). Vývoz silničních vozidel byl ze všech oddílů SITC nadále nejdominantnější (886,0 mld. Kč) a meziročně poprvé od roku 2010 nižší (o 5,6 mld. Kč). Převážná jeho část (761,1 mld. Kč), která se meziročně zvýšila o 4,3 mld. Kč, připadla na obchod se státy Evropské unie.

Graf 18 – Vývoz a dovoz silničních vozidel s vybranými státy v roce 2018 (v mld. Kč)

Na celkovém **vývozu** zboží z Česka se silniční vozidla podílela 20,1 %, z toho osobní automobily 11,2 % (11,8 % v roce 2017) a díly a příslušenství motorových vozidel 7,9 % (8,2 % v roce 2017). Vývoz osobních automobilů meziročně klesl o 1,0 % a vývoz dílů a příslušenství motorových vozidel se meziročně snížil o 0,4 %.

Graf 19 - Zahraniční obchod s osobními automobily a díly a příslušenstvím motorových vozidel (v mld. Kč)

Silniční vozidla mají na vývoj celkového **dovozu** i dovozu strojů a dopravních prostředků podstatně slabší vliv než u vývozu. Dovoz silničních vozidel se meziročně snížil o 0,3 mld. Kč na 400,1 mld. Kč. Podíl tohoto zboží na celkovém dovozu dosáhl 9,9 % a na dovozu strojů a dopravních prostředků 21,0 %.

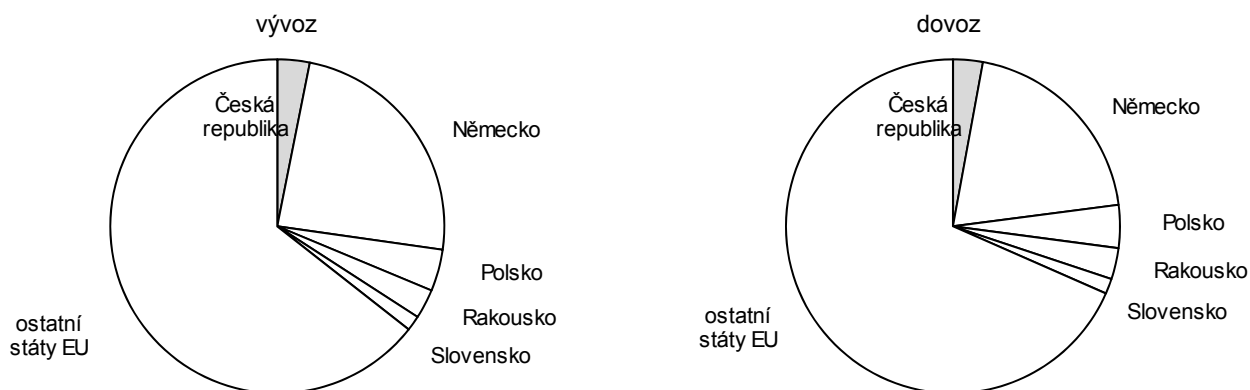
¹⁰ Oddíl 78 (silniční vozidla) podle SITC se skládá z 6 skupin (781 - osobní automobily, včetně dodávkových vozů, 782 - motorová vozidla k dopravě zboží a pro speciální účely, 783 - motorová silniční vozidla pro veřejnou dopravu, traktory, 784 - díly a příslušenství motorových vozidel, 785 - motocykly, jízdní kola, invalidní vozíky, 786 - přívěsy, návěsy; ostatní vozidla bez mechanického pohonu).

4. Údaje Eurostatu¹¹

Tempo růstu **vývozu států Evropské unie** v roce 2018 ve srovnání s předchozím rokem zpomalilo na 4,7 % z 7,6%, přičemž se jeho celková hodnota meziročně zvýšila o 245,0 mld. EUR na 5 476,7 mld. EUR. Celkový **dovoz států EU** vzrostl o 5,6 % (288,0 mld. EUR) na 5 428,2 mld. EUR po přírůstku o 8,2 % v předchozím roce. Vývoz devatenácti států eurozóny v roce 2018 meziročně stoupl o 4,5 %, dovoz se zvýšil o 6,0 %.

Česká republika se na vývozu států EU podílela 3,1%, na dovozu činil její podíl 2,9 %. Ve srovnání s rokem 2017 zůstal její příspěvek na vývozu ve stejné výši, na dovozu o 0,1 p. b. vzrostl. Podle dat statistického úřadu Evropské unie vzrostl český vývoz a dovoz v roce 2018 o 6,2 % a 8,3 % po růstu o 9,7 % a 11,8 % v předchozím roce.

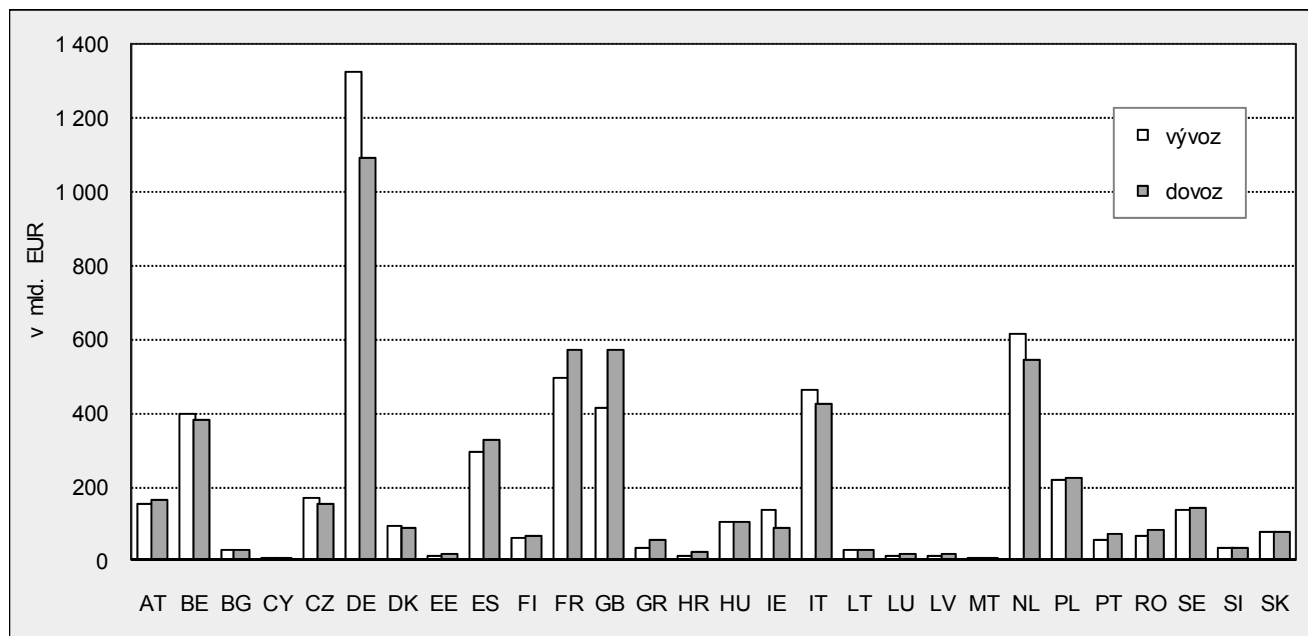
Graf 20 - Postavení České republiky a jejích sousedních států ve vývozu a dovozu států EU jako celku v roce 2018

Bilance států EU celkem skončila **přebytkem** 48,3 mld. EUR, který byl ve srovnání s rokem 2017 o 43,0 mld. EUR nižší. Nejvyšší kladnou bilanci zaznamenalo Německo (232,3 mld. EUR), Nizozemsko (67,1 mld. EUR), Irsko (48,3 mld. EUR), Itálie (38,9 mld. EUR) a Česká republika (14,8 mld. EUR).

Deficitem skončily zejména bilance Spojeného království (158,5 mld. EUR), Francie (76,6 mld. EUR), Španělska (36,4 mld. EUR) a Řecka (20,6 mld. EUR).

Graf 21 - Zahraniční obchod jednotlivých států EU¹² v roce 2018

¹¹ Údaje Eurostatu (statistický úřad Evropské unie), 20. srpen 2019.

¹² Státy EU - státy Evropské unie (28 členských států): Belgie (BE), Bulharsko (BG), Česká republika (CZ), Dánsko (DK), Estonsko (EE), Finsko (FI), Francie (FR), Chorvatsko (HR), Irsko (IE), Itálie (IT), Kypr (CY), Litva (LT), Lotyšsko (LV), Lucembursko (LU), Maďarsko (HU), Malta (MT), Německo (DE), Nizozemsko (NL), Polsko (PL), Portugalsko (PT), Rakousko (AT), Rumunsko (RO), Řecko (GR), Slovensko (SK), Slovinsko (SI), Spojené království (GB), Španělsko (ES), Švédsko (SE).